

lade Mundtlighed spille sin sande Rolle og dog nedskrive i Protokollen det Nødvendige, for at Appel kan finde Sted. Det er ikke umuligt at gennemføre Mundtlighed med Appel, og det er virkelig blevet gennemført, men det er dog en ufuldkommen Mundtlighed. I denne Henseende er det overordentlig interessant at see — jeg skal nævne det Land, hvor man fuldstændigst har udviklet det — hvorledes man har baaret sig ad i Frankrig. Der har man de saakaldte Tugtpolitikretter, hvis Sager tidligere kunde appelleres til Retter, der vare i Nærheden, og som i en vis Forstand vare sibeordnede, men hvor flere Dommere dømte end i første Instants. Saalænge dette bestod, saalænge man havde en Ret i Nærheden, og det var muligt at faae Vidner og Oplysninger for Appelleretten, var Skriftligheden meget indskrænket. Der var ganske korte Bestemmelser derom i Loven, og det var overladt til Domstolene selv at bestemme, hvad de ansaae for rigtigt i det enkelte Tilfælde at faae nedskrevet. Nu er der steet en Forandring heri; i 1856 henlagde man disse Sager til Appel for de nuværende „keiserlige Retter“, de tidligere „kongelige Retter“. Disse Retter ville i Reglen være fjernede fra de Domstole, som have paadømt Sagen i første Instants, og hvad er Følgen bleven heraf? Den er bleven, at man har været nødsaget til at tage bestemte Regler om, hvorledes Vidneforklaringerne skulle nedskrives, for at de kunne blive fuldstændige, og for at der kan være Sikkerhed for, at de ere rigtig gjengivne. Medens selve Loven i Frankrig efter Ordene opretholder Mundtlighed i samme Grad som tidligere, er man ved at fordrø yderligere Skriftlighed kommet til at modvirke Mundtlighedens sande Betydning. Det er aabenbart, at Høiesteret efter dens nuværende Indretning ikke vil drage Vidner til sig, det kan man være forvisset om, og selv om her blev tagen Bestemmelse om en Myndighed i saa Henseende, vilde Høiesteret være utilbøielig dertil. Istedetfor at drage Vidnerne til sig, vilde den ved en Kjendelse lade Sagen gaae tilbage til Kriminal- og Politiretten, for at faae den yderligere oplyst, naar Noget ikke laa klart for, og dette er den rette Maade at sprænge hele Betydningen af Mundtlighed. Vil man derimod lade en Af-

deling af Kriminal- og Politiretten selv være Appellinstants, naar man frygter for at lade en enkelt Dommer endelig afgjøre i større Udstrækning, saa kunde man opnaae for en Deel, at Skriftlighed blev indført indenfor snevrere Grændser. Derfor skulde jeg meget tilraade, at § 14 undergik en Forandring; helst vilde jeg undbrage flere Sager fra Appel, men under alle Omstændigheder vil jeg ønske forandret, at Høiesteret i flere Sager end for Tiden skal være Appellinstants. Forøvrigt er der adskillige Bestemmelser, som jeg anseer det for heldigt ere optagne i Loven. Det er ganske vist, at en Dom, uden at Dommeren er bunden ved Beviisregler, ikke kan fremkomme i denne Lov; imidlertid anseer jeg det for heldigt, at man har optaget Bestemmelser fra Loven om Sæ- og Handelsretten, hvorved det er slaaet fast, som iforveien har staaet tvivlsomt i Pragis med Hensyn til, hvorvidt der kan dømmes efter Indicier i den Udstrækning, som her er udtalt. Indicieleven er ikke udtrykkelig ophævet, og naftet jeg antager, at man analogt vilde følge de samme Regler, som ere givne for Sæ- og Handelsretten, kan det dog være nyttigt at have Udkastets § 16. Jeg vilde ønske, at man kunde fremme denne Sag hurtigt, for at vi kunde faae den særdisg iaar. Jeg kan ikke nægte, at det er forekommet mig, som om de ærebe Talere, der have bekjæmpet den, have haft lidt Tølelse af, at de selv vare Forfattere forrige Aar, og derfor maastee ere noget mere tilbøielige til at kritisere Lovudkastet, end de ellers vilde have været. Jeg troer, at man maa see paa dette Lovudkast, som om der intet tidligere havde eksisteret, og jeg troer, at man da let vil komme til Enighed baade indbyrdes i dette Thing og med det andet Thing.

Feddersen: Efter de udførlige og, saavidt jeg skjønner, temmelig udsømmende Foredrag, der ere holdte over det foreliggende Lovudkast, skal jeg kun med Hensyn til et enkelt specielt Punkt, der ikke tidligere er blevet omtalt, tillade mig en Hensikling til det ærebe Things Overveielse, idet jeg finder, at det ikke er et ganske uvigtigt Punkt. Jeg sigter herved til § 17, hvori der i første Afdelings andet Punktum omhandles Bemyndigelse og Afgang